

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2024/019 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Keer 2D van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen:

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 25 maart 2024 een klaagschrift, gedateerd op 19 maart 2024, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de beslissing van de behandelaar/lid behandelteam om geen verlof toe te staan aan klager. Deze klacht had klager al ingediend op 5 maart 2024, maar hij had deze ingetrokken op 8 maart vanwege een gesprek hierover dat tussen klager en zijn behandelteam zou plaatsvinden. Doordat klager dit gesprek als ontoereikend heeft ervaren en hij zich ten onrechte in zijn bewegingsvrijheid beknot voelde, diende hij de klacht opnieuw in.

De klachtencommissie ontving op 3 april 2024 een verweerschrift van behandelaar mevrouw XXXX, wie zich heeft laten bijstaan door juriste mevrouw XXXX. Wegens afwezigheid van behandelaar mevrouw XXXX is uitstel van de termijn voor het indienen van het verweer gevraagd, en toegekend.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 4 april 2024. Klager en lid van het behandelteam de heer XXXX waren aanwezig. Wegens de afwezigheid van mevrouw XXXX was aanwezig mevrouw XXXX, als vervangend regie-behandelaar. Verder was aanwezig mevrouw XXXX, juriste verbonden aan De Woenselse Poort, en juridische stagiaire mevrouw XXXX.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van de behandelaar/lid behandelteam van klager d.d. 1 maart 2024 om geen verlof toe te staan.

3. De feiten

Klager stelt in zijn klacht dat hij op 1 maart 2024 onterecht niet met verlof mocht gaan. Klager heeft vervolgens voor de eerste keer zijn huidige klacht ingediend, maar trok deze een paar dagen later in vanwege een gesprek dat hij met zijn behandelteam zou voeren over het incident. Echter dit gesprek heeft aan klager zodanig het gevoel gegeven dat hij onterecht is beknot in zijn bewegingsvrijheid dat hij zijn klacht over 1 maart 2024 opnieuw heeft ingediend op 19 maart 2024, ontvangen op 25 maart 2024. Klager is toen expliciet gewezen op de mogelijkheid om zich door de patiëntenvertrouwenspersoon te laten ondersteunen bij zijn klacht.

4. Standpunt van klager

Klager vindt het onterecht dat zijn verlof geweigerd wordt en dat hij hiervan niet op de hoogte is gesteld ten tijde van het incident. Klager stelt dat hij met verlof wilde gaan in de late middag van 1 maart 2024 en toen te horen kreeg dat hij niet mocht omdat hij niet aan de voorwaarden had voldaan voor zijn verlof. Klager had die ochtend een bijeenkomst niet bijgewoond, waardoor hij volgens zijn behandelteam niet aan de voorwaarden voldeed voor zijn verlof. Klager vindt dat hij een goede reden had om niet aanwezig te zijn, hij had namelijk telefonisch contact met zijn advocaat. Na afloop van dit telefonisch contact heeft hij zijn behandelteam direct op de hoogte gesteld van de reden van zijn afwezigheid. Zijn melding werd op dat moment voor kennisgeving aangenomen, aldus klager, wie 's avonds te horen kreeg dat het de reden was om zijn verlof niet toe te staan (van een lid van het behandelteam dat niet aanwezig was op de ochtend van het gebeurde).

5. Standpunt van verweerster

In het verweerschrift d.d. 3 april 2024 verzoekt behandelaar/verweerster de klachtencommissie om de klacht niet-ontvankelijk te verklaren.

Omdat klager als ‘overige forensische patiënt’ (artikel 9:1 lid 2 sub a Wvggz) vrijwillig is opgenomen binnen FPA DWP (beveiligingsniveau 2) met een strafrechtelijke titel, namelijk schorsing van de voorlopige hechtenis onder voorwaarden (art. 80 Sv) brengt dit met zich mee een vrijwillige beperking van de bewegingsvrijheid buiten de FPA. De voorwaarden die als gevolg hebben gehad dat klager zich heeft laten opnemen, geven aan dat klager zich vervolgens dient te houden aan de regels en voorwaarden van de gesloten instelling.

Als klager niet langer wenst te worden opgenomen en/of niet langer beperkt wenst te worden in zijn bewegingsvrijheid buiten de FPA, dan kan hij dit kenbaar maken aan het behandelteam. Dit levert namelijk een onuitvoerbare behandelovereenkomst op (waar onder andere het behandelplan, huisregels en voorwaarden toe gerekend worden). Als in gesprek met het behandelteam niet tot een uitvoerbare behandelovereenkomst kan worden gekomen, dan zal de patiënt met ontslag moeten gaan. Dit wordt dan doorgegeven aan de voor de uitvoering van de bijzondere voorwaarden verantwoordelijke instantie, in geval van klager de reclassering. De reclassering kan vervolgens een besluit nemen over het vervolg. Daarbij kan gedacht worden aan terugplaatsing naar het huis van bewaring in afwachting van de inhoudelijke behandeling van de strafzaak.

Op het moment dat men een patiënt wil beperken in diens bewegingsvrijheid binnen de FPA dient een beslissing op grond van artikel 9:9 lid 2 Wvggz te worden genomen. De rechtbank Noord-Nederland oordeelde recent (ECLI:NL:RBNHO:2024:1958, r.o.3.2) dat het *“artikel 9:9 lid 2 Wvggz slechts betrekking heeft op beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie”*.

In betreffende zaak oordeelde de rechtbank Noord-Nederland dat het tijdelijk verlagen van de verloffase zag op verblijf buiten de inrichting en daarmee dus niet valt onder artikel 9:9 lid 2 Wvggz. De rechtbank merkt daarbij ten overvloede op dat betrokkene in betreffende zaak de verkeerde rechtsingang lijkt te hebben gekozen. Het had volgens de rechtbank meer voor de hand gelegen dat betrokkene zijn klacht had besproken met zijn behandelaar. Indien dat niet tot een gewenst resultaat had geleid, had betrokkene vervolgens zijn klacht moeten indienen bij de klachtfunctionaris van betreffende instelling, waarna zijn klacht in het kader van de Wkkgz had kunnen worden behandeld.

In voorliggende klacht van klager geldt volgens verweerster hetzelfde als hierboven uiteengezet. Met de constatering van de rechtbank Noord-Nederland dat bewegingsvrijheid buiten de inrichting niet valt onder 9:9 lid 2 Wvggz, stelt de instelling dat klager niet ontvankelijk kan worden geacht in zijn klacht, omdat een klachtgrond ex. artikel 10:3 Wvggz ontbreekt.

Verlof omvat elke vorm van beweging buiten de afgesloten setting van de FPA. Verlof is een belangrijke behandelinterventie, welke wordt toegekend als voldoende vooruitgang in de behandeling is geboekt en dient altijd een behandeldoel en/of een resocialisatiedoel. Wanneer een patiënt zich niet houdt aan voorwaarden rondom verlof, kan besloten worden verlof niet toe te kennen. Dit is in de zorgovereenkomst van klager onder doel 1 opgenomen. Daarnaast is op 26 januari 2024 schriftelijk aan klager meegedeeld dat hij zich actief moet inzetten voor de inhoudelijke behandeling, waarbij aan hem voorwaarden zijn gesteld ten aanzien van het meewerken aan de inhoudelijke behandeling binnen de kliniek. Indien dit niet lukt, kunnen verloven tot nader order gepauzeerd worden.

Daar uit de dagrapportage blijkt dat klager op 1 maart 2024 niet aanwezig is geweest bij het groeps gesprek, terwijl voor klager duidelijk was dat het zich niet houden aan de voorwaarden rond het verlof, zoals het actief inzetten voor de inhoudelijke behandeling door het volgen van minimaal 2 blokken, had klager kunnen weten dat het verlof -eveneens behandelinhoudelijk- niet zou worden toegekend.

6. Bevoegdheid van de klachtencommissie

Klager verblijft op basis van een strafrechtelijke titel binnen een accommodatie van de instelling, te weten krachtens het bevel van de Rechtbank Gelderland d.d. 4 november 2022. Bij dit bevel is de voorlopige hechtenis van klager geschorst. In het geval van klager is vervolgens de voorwaarde ingetreden dat klager zich laat opnemen in een nader te bepalen zorginstelling, in casu de Woenselse Poort. Op grond van art. 9:1 is het klachtrecht van de Wvggz op klager van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht als bedoeld in 10.3 van de Wvggz kan indienen. Derhalve is de commissie bevoegd om de klacht te beoordelen.

7. De beoordeling van de klachten

De klachtencommissie beoordeelt de klacht als volgt:

De klachtencommissie dient te beoordelen of klager kan worden ontvangen in zijn klacht. De klacht van klager richt zich tegen de beslissing d.d. 1 maart 2024 van zijn behandelaar om geen verlof toe te kennen.

De klachtencommissie constateert dat in de zorgovereenkomst van klager en de bijlagen bij het verweerschrift de woorden ‘verlof’ en ‘vrijheden’ door elkaar worden gebruikt. Dat kan leiden tot verwarring. Verlof is een vorm van bewegingsvrijheid waarbij de cliënt/patiënt oefent om zich buiten de muren van de accommodatie te begeven. Aldus vindt verlof per definitie buiten de accommodatie plaats. Daarentegen is de beperking van de (bewegings)vrijheid van een patiënt in en rond de accommodatie, een vorm van verplichte zorg. Art. 10:3 Wvvgz bepaalt limitatief welke beslissingen klachtwaardig zijn. Verlof is geen klachtgrond in de zin van art 10:3 Wvvgz. Een beperking van de bewegingsvrijheid ex art. 9:9 Wvvgz is dat wel.

Desgevraagd heeft klager ter zitting toegelicht dat hij op 1 maart 2024 voornemens was om het terrein van de accommodatie te verlaten. Deze vrijheid binnen het verlofplan had klager inmiddels verworven, doch zijn aanvraag daartoe werd afgewezen vanwege diens afwezigheid bij een groepsbijeenkomst. Aldus betreft de beslissing van 1 maart 2024 een beslissing die ziet op het al dan niet toekennen van verlof. Dit is geen klachtgrond in de zin van de Wvvgz.

Gelet op bovenstaande, en de jurisprudentie van de rechtbank, komt de klachtencommissie tot het oordeel dat zij klager niet kan ontvangen in zijn klacht. De klacht is derhalve niet-ontvankelijk. Om die reden komt de klachtencommissie niet toe aan de beoordeling van het verzoek van klager om aan hem een schadevergoeding toe te kennen.

Voor zover de klacht van klager zich richt op de communicatie van verweerster rondom het nemen van de beslissing d.d. 1 maart 2024, merkt de klachtencommissie op dat het klager vrijstaat om een klacht in te dienen op basis van de Wvkgz.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over:

- de beslissing van 1 maart 2024 om aan klager verlof te weigeren

NIET-ONTVANKELIJK.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 12 april 2024 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, vice-voorzitter, en de leden mevrouw XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, lid, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX (secretaris).